

श्री माईनाथ प्रमान.

श्री सार्वलीला

मासिक पुस्तक.

वर्ष १२ अंक १]

चैत्र

[श.

१५६

३८४

१९३५

— श्रीहरि चाहूँ

क्षणमपि सद्गुरसंगतिरेका । भवति भवाणवं तरणे नीक्षणम् ॥

नविनी दंडगान च कमितितरक्षम् । लालकर्मीवत्तमनिदय जगद्गुरु

संपादकः—रामचंद्र आत्माराम तख्न्ड.

अनुक्रमणिका

				पृष्ठ
पाश्चात्यांचे स्वानुभवयुक्त आत्मसंशोधन	१-१२
अनुभव	१३-१५
मार्च महिन्यांचे शिर्डीवृत्त	१६-२१
प्रिल महिन्यांचे शिर्डीवृत्त	२२-२३
निववृक्षाखाली स्थापन केलेल्या बाबांच्या पादुकांची मूळ हकीकत	२४-२८
त्रैवार्षिक निवडणुकीकरितां शिर्डीसंस्थानच्या भक्तमंडळाच्या सभासदांची यादी	२९-३२

विनंति.

वर्गणीदारांस नम्र विनंती करण्यात येत आहे की, या साळी V. P. करण्यात आली नसल्यामुळे ज्यांनी वर्गणी अद्यापी पाठविली नाहीं त्यांनी कृपा करून ती खालील पत्त्यावर पाठवून घावी. अथवा V. P. करण्याचे सुचवावे.

रा. आ. तर्खऱ्ड,

व्यवस्थापक—श्रीसाईलीला

५१ E, पाली रोड, खार, मुंबई २१; आणि ऑ. खजिनदार,
श्रीसाईबाबा शिरडी संस्थान.

सुप्रसिद्ध श्री. मोरोपंत कविकृत केकावलि या भक्तिरसप्रेमामृतानें ओर्थंब्रलेल्या काव्यावर कै. रा. ब. दादोबा पांडुरंग यांची “यशोदा पांडुरंगी” टीका जी साठ वषीपूर्वी छापून प्रसिद्ध झाली होती व आजमितीस अत्यंत दुर्मिळ झाली होती तिची दुसरी आवृत्ति छापून तयार झाली आहे. कि. रु. २

रा. आ. तर्खऱ्ड,

व्यवस्थापक—श्रीसाईलीला कचेरी.

श्रीसाईभक्तांस विज्ञप्ति.

कोणाला श्रीसाईमहाराजांबद्दलचे त्यांचे स्वतःचे अनुभव श्रीसाईलीलेत प्रसिद्ध ब्हावे म्हणून पाठविण्याचे असतील त्यांनी ते आमचेकडे पाठविल्यास ते प्रसिद्ध होण्याबद्दल आदरपूर्वक योग्य तो विचार होईल.

रा. आ. तर्खऱ्ड,

—प्रकाशक.

पाश्रात्याचे स्वानुभवयुक्त आत्मसंशोधन

श्री. संपादक महाशय,

श्री. साईलीला मासिक यांस वि. वि.

खालील मजकुरास आपल्या मासिकात कृपा करून जागा घावी ही
नम्र विनंती.

या वर्षाच्या गेल्या जानेवारी महिन्याच्या पहिल्या तारखेच्या 'बँबे सेटि-
नल' या वर्तमानपत्रात (London Doctor asked to resign. Book
written on Black magic upsets county councillors). 'लंडन
शहरातील एका नामाकित डॉकटराला राजीनामा घावयास सांगितले. त्याने एक
पुस्तक कुटील इंद्रजालवर लिहिल्यामुळे लंडन शहर कौन्सिलरास राग आला'
या सदराखाली एक अत्यंत आकर्षक लेख आला. तो वाचून हे त्या डॉकटराने
प्रसिद्ध केलेले पुस्तक काय आहे ते वाचून पाहावे म्हणून उत्कट
जिज्ञासा उत्पन्न झाली. परंतु घरची लायब्ररी पुढे योग्य जोपासना
हाणे दुस्तर असें वाटल्यावरून, व श्रीमत् परमहंस परिव्राजक
श्री गाडगेबुवा सन १९३२ च्या डिसेंबर महिन्यात घरी आले असता
त्याच्या मागणीवरून ती लायब्ररी त्यांना आदरपूर्वक अर्पण केली, आणि
तिची व्यवस्था त्यांनी श्री नाशीक येथील त्याच्या अद्वितीय रमणीय मठात
ठेवली, या कारणामुळे आणि उतारवयात आतां मजल जवळ आली आहे
म्हणून आणखी दुसरी पुस्तके गोळा करावयाची नाहीत, असा विचार
केल्यामुळे ते पुस्तक विकत घेण्याच्या मनाच्या उत्कंठेला लेखकाने दावले.

परंतु जेव्हा त्याच वर्तमानपत्राच्या त्याच महिन्याच्या ता. २४ च्या
अंकात खालीलप्रमाणे मथाक्याचा लेख आला, तेव्हा ते पुस्तक विकत घेऊन
संग्रह करण्याची मनाची ओढ अनावर झाली.

तो लेख येणेप्रमाणे प्रसिद्ध झाला आहे सदरहू डॉक्टर म्हणतात की त्यांनी ("Weird things Doctor said he saw. Dead man brought to life. Fig tree withered by command.")

आश्वर्यकारक गोष्ठी स्वतः पाहिल्या. मृत मनुष्य जिवंत झाला. अंजिराचे झाड हुक्मावरून सुकून गेले. सदरील अंकात बँबे सेन्टिनल पत्र लिहिते:—

(The Sentinel in its issue of January 1st published a review of a book called Invisible Influence (Rider 5 sh.) by Dr. Cannon, which drew on the head of its famous author a storm of controversy culminating in the L. C. C. asking him to resign.

Within a week Dr. Cannon appeared before the appeals committee of the L. C. C. and convinced those hardheaded businessmen that there was a great deal in what he had said in his book. After this, they reinstated him and gave him a better post.

We publish below an interview with Dr. Cannon by John Macadam as appeared in the Sunday Despatch)

सेंटिनलने ता. १ जानेवारीच्या अंकात डा. क्यानन यांनी आपल्या अज्ञात-प्रेरणा (छापणार रायडर. किं. ५ शिळींग) या पुस्तकावर लेख लिहिला होता. त्या पुस्तकावरून, ते पुस्तक लिहिणाऱ्या प्रसिद्ध डॉक्टरावर भोठीं खलबळ उढून तुफान माजले, आणि शेवटीं लंडन काऊन्टी कौन्सिलाने (लंडन शहराच्या म्युनिसिपालटीने) सदरहू डॉक्टरांस राजीनामा देण्यास सांगितले.

त्याप्रमाणे एका आठवड्यांच्या अंत सदरहू डॉक्टर त्या कौन्सिलाच्या अपील कमिटीपुढे हजर राहिले, आणि त्या मध्ये डॉक्टरांच्या व्यापाऱ्यांची आपण लिहिलेल्या पुस्तकांतल्या मजकुरां-

तत्या सत्यतेविषयीं स्वातरी पटविली. त्यानंतर त्यांनी त्यांना त्यांच्या जागेवर पुन्हां नेमिलें, हतकेंच नाही तर आणखी वरिष्ठ प्रकारची जागा त्यांना दिली.

सेन्टिनलने त्यानंतर डॉ. क्यानन यांजबरोबर जॉन मकाडम याचा संवाद जो सन्दे डिस्प्याच पत्रांत प्रसिद्ध झाला आहे, तो छपिला आहे.

हे सर्व वाचून हे (Invisible Influena) ज्याला आपण अज्ञात प्रेरणा म्हणूं, तें काय आहे हे वाचण्याची इच्छा अनावर झाली. आणि तें पुस्तक खरेदी करण्यासाठी मुंबईत तारापुरवाला यांच्या दुकानी लेखक गेला. त्यांच्याकडची सर्व पुस्तके संपली होतीं. त्यानंतर घ्याकर कं. कडे गेला, त्यांच्याकडे ही पुस्तके संपली होतीं. पण त्यांनी एअर मेलने ऑर्डर पाठवू, त्याचा जादा खर्च पडणार नाही, असें आश्वासन दिल्यावरून एक प्रत त्याने मागवली.

घरी आल्यावर डॉ. क्यानन याजला एक पत्र लिहिले, त्यात सेन्टिनलच्या टीकेवरून आपण पुस्तक खरीद करण्यास गेलें व तें न मिळाल्यामुळे एअर मेलने एक प्रत मागितल्याचे त्यांना कळविले, आणि त्यांना व त्यांच्या मित्रमंडळीला कदाचित् (Shri Sai Baba of Shirdi) श्रीसाईबाबा ऑफ शिरडी या पुस्तकाचा उपयोग होईल, असें वाटून तीन प्रती पाठविल्याचे कळविले.

या पत्राचा जवाब ता. ९ मार्च १९३४ ला मिळाला. त्यात डॉ. क्यानन कळवितात की, त्यांना फक्त एकच प्रत मिळाली* आणखी प्रति पाठविल्यास, त्या ते योग्य अशा जिज्ञासू गृहस्थास देऊं असें लिहिल्यावरून घ्याकर कं. मार्फत १० प्रती रजिस्टर पोस्टाने डॉ. क्यानन याजला पाठविल्या. डॉ. क्यानन, त्यांच्या पत्रांत विशेष आश्रिर्याची गोष्ट कळवितात

* (प्रति रजिस्टर पोस्टाने न पाठविल्यामुळे कोठेतरी दोन प्रती गहाळ झाल्या असाव्या, जे कळण्यास साधन नाही.)

कीं, श्रीसाईमाउलाचे एक उत्तम छायाचित्र त्यांच्या घरी आहे.

श्रीसाईमाउली त्यांच्या घरी जाऊन कशी बसली, हे डॉ. क्याननच जाणे. लेखकाची बुद्धि चालत नाहीं, त्यांच्यावरचे अरिष्ट श्रीसाईमाउलीनेच टाळले. असे लेखकाला वाटते.

त्याच टपालाने ध्याकर कं. ने कळविले कीं, डॉ. क्यानन यांची लेखकाने मागितलेली प्रत आली आहे, व त्याप्रमाणे, कोटात दोन दिवसांनंतर जाऊन ती विकत घेतली. पुस्तक अत्यंत वाचनीय व विचार करण्यासारखे आहे. ज्यानी साईबाबांच्या चरणी बसून त्यांच्या लीला पाहिल्या त्यांना त्यांतले लेख मुळीच आश्र्यकारक वाटणार नाहीत. परंतु जे आधुनिक विद्वान् श्रीसाईमाउलींच्या लीलांविषयी सांशक आहेत, त्यांनी तसेच सर्व डॉक्टरमंडळीनी डॉ. क्यानन यांचे Invisible Influence हे पुस्तक तसेच डॉ. अलेक्स अर्स्किन यांचे Hypnotists case Book ही पुस्तक जखर वाचून त्याच प्रमाणे डॉ. रेले यांचे The Mysterious Kundalini आणि फेलिक्स गुयो यांचे Yoga for the west ही पुस्तके जखर अभ्यासपूर्वक अवलोकनात घेऊन मनन करून आपला उत्कर्ष करून घ्यावा.

श्रीसाईबाबा ऑफ शिरडी हे इंग्रजी पुस्तक, संपादक महाशय उगीच प्रसिद्ध झालेले नाहीं. महाराष्ट्र भाषा जाणणारांनी आपल्या गुजराती व इतर मराठी भाषा न जाणणाऱ्या स्नेही मंडळांत या पुस्तकाचा जखर फैलाव करावा, आणि तसेच केल्याने त्यांना डॉ. क्यानन यांच्या डॉ. अलेक्स अर्स्किन यांच्या पुस्तकाचे मर्म कळेल.

या दोन्ही विद्वानांनी लिहिलेल्या ग्रंथांचा सारांश असा दिसतो. कों नमूद केले पाहिजे कीं, लेखक एक अत्यंत अल्पमति मनुष्य आहे. स आयुष्य मजूरवर्गात गेलेले, नाही जुन्या ग्रंथांचे अर्थपूर्वक अध्ययन, नाही

पाश्चात्य मानसशास्त्र ग्रंथांचे परिशीलन, नाहीं यिअोसोफिस्ट ग्रंथांचे वाचन, नाहीं विद्वानांबरोबर वादविवाद, केवळ श्रीसाईबाबांच्या पायां-जवळ बसून जो कांहीं अल्प अनुभव आला त्यावर सर्व भिस्त, तेव्हां आधुनिक विद्वान त्याला सर्व बाजूनी क्षमा करतील असे मानून आपल्या अल्पमतिप्रमाणे नव्याजुन्याचा मेळ वरील दोन ग्रंथांनी कसा बसतो हें प्रतिपादन करण्याचे धाडस तो करीत आहे,

सदरहू दोन्ही विद्वानांनी आपल्या पुस्तकात Hypnotism and clairvoyance म्हणजे

। मानसिक संशोधन व मानसिक दूरदृष्टि ।

या दोन्ही शास्त्रांना अत्यंत उच्च कोटीचे स्थान स्वतःच्या अनुभवां-वरून दिले आहे. या शास्त्रांचे अध्ययन मनुष्य करूं शकतो, आणि त्यांवरून इतर व्याधिग्रस्तांना त्याच्या दुस्तर व्याधींपासून तो बरें करूं शकतो अवर त्याचा स्वानुभवांमुळे पूर्ण कटाक्ष आहे.

अर्धेमुर्धे साधन करणाराला कांहीं क्षुद्र सिद्धि प्राप्त होतात आणि त्यांमुळे तो इसमधीं भोंदु साधू होऊन इतरांना फसवूं शकतो, नाहीं कसें नाहीं ! परंतु, त्याचें तें फसवणे ठिकूं शकत नाहीं. शेवट त्याच्या फसवेगी-रीचा ज्ञास व्हावयाचाच ही ठरीव गोष्ट आहे. हें डॉ. क्यानन यांनी सुरत शहरातल्या एका गोष्टीवरून सप्रमाण सिद्ध केले आहे. अशाच प्रकारचा एक साधु म्हणविणारा क्षुद्रबुद्धि, एका चांगल्या गृहस्थाला ठकवीत होता त्याची कान लघाडणी श्रीसाईबाबांनी केली, व त्या गृहस्थाच्या बायकोला म्हणाले, “आये तो तुझ्या संसाराचा सत्यानाश करावयास बसला होता पण मी तें त्याला कसें करूं देईन !” ही हकीकत लेखकाला ठाऊक आहे. म्हणून Hypnotism म्हणजे ज्याला आपण वर दर्शविल्याप्रमाणे आणि दुसऱ्या उयोजित शब्दाच्या अभावी मानसिक संशोधन या नांवानें संबोधूंया या शास्त्राच्या उच्च कोटीची उपयुक्तता या दोन विद्वानांनी निर्दर्शनाचा

आणली आहे. ते म्हणतात की, आपणां सर्वांमध्ये अमर्दद सामर्थ्य आहे. आत्मविश्वासानें तें प्राप्त करून घेतां येते, उत्तम स्वानुभवयुक्त गुरुमुळे योग्य वळण प्राप्त होऊन, आपण आपल्या मानसिक सामर्थ्याचा पूर्ण विकास करून दुःखित व व्यथित व्यक्तींना त्याच्या असाध्य आधीच्याधीपासून संपूर्णपणे मुक्त करूं शकतो. या दोन पुस्तकांचा संक्षिप्तरूपे सारांश येणे प्रमाणे.

१ ईश्वर आहे. त्याचे अस्तित्व निखालस एकच सत्य (ज्याला आपण एकं सत् म्हणतो.)

२ त्या ईश्वराचे शान्दिक वर्णन करावयाचे म्हणजे तो (Great Mind) म्हणजे आपल्याप्रमाणे चित्तस्वरूपी, म्हणजे परमात्मा.

३ त्या (Great mind) पासून चैतन्याची उत्पत्ति.

४ हें चैतन्य दिसणाऱ्या व न दिसणाऱ्या सृष्टीत पूर्णपणे आहे, सर्व दृश्य व अदृश्य सृष्टीची उत्पत्ति स्थिति आणि लय. या चैतन्यापासून.

५ चैतन्याच्या सर्व प्रकारच्या (vibrations) लहरीमुळे सर्व दृश्य व अदृश्य सृष्टि निर्माण झाली आहे.

६ सर्व प्राण्यांत मानसिक प्रगतीत मनुष्य श्रेष्ठ आहे.

७ त्याच्यामध्ये असणारे (Subconscious mind) उयाला हे विद्वान (Soul) म्हणजे आत्मा या संज्ञेने संबोधितात त्या आत्म्याचे आणि (The great mind). म्हणजे सर्वांची सर्वज्ञ परमात्म्याचे पूर्णपणे तादात्म्य आहे.

८ म्हणून मृत देह जीवंत करता येतो (“ अशक्य तें काप तुम्हा नारायणा, निर्जिवा चेतना आणावया. ” श्रीतुकाराम महाराजाची अनुभवजन्यवाणी, खरी पडते.)

९ मनुष्याला अधारीतरी सदेह फिरता येते. तसेच आपला देह जागच्या ठिकाणी. निद्रिस्त ठेवून आपल्याला जगतीतलावर स्वैरसंचार करतां येतो. (श्रीरामदासप्रभृति श्रीब्रह्मेदस्वामी धावडशीकर-याचीं चरित्रे अवलोकनांत ध्यावीं.)

१० (Hypnotism) ज्याला आपण अज्ञानानें नजार-बंदी या क्षुद्र पायावर ठेविले आहे त्याला मानसिक संशोधनाच्या उच्च पदवीवर पोहचवून या शास्त्राधारें साधारण रोग तर काय परंतु पक्षघातादि असाध्य रोग कायमचे बरे झाले आहेत.

१२ या शास्त्राधारें दूरदृष्टि प्राप्त करवून या जगतीतलावर कोणीही मनुष्य कोणत्या वेळी काय करीत आहे, हें कळते.

१३ त्यामुळे खुनी इसम शोधून काढून खोटथा साक्षीवर निरपराधी मनुष्यास शासन होणार नाहीं.

१४ गृन्हेगाराना दद्वशत पडून त्याची प्रवृत्ति चांगल्या आचरणात होईल. (अपिचेत् सुदुराचारो — गीता)

१५. आत्मविश्वास जागृत होऊन आणि तो अपरिमित वाढून, तो मनुष्य पुढारीपणास सर्व प्रकारे लायक होऊन जनता त्याप्रमाणे आत्मविश्वास-युक्त होऊन धडाडीची कृत्ये करण्यास सामर्थ्यवान होते— (श्रीशिवाजी-महाराजाना श्रीभवानीचा संदेश व त्यामुळे मराठा जनतेचे आत्मविश्वास-युक्त पुढील आचरण)

१६ ढोंगी साधु व त्याची कारस्थानें स्वाभाविक रीतीनें उघडकीस येऊन, जनता फशी पढणार नाही.* (उदाहरणार्थ श्रीमंबाजी बुवा व श्रीतुकाराम महाराज)

१ श्री मंबाजीबुवांना निवळ स्वार्यप्रायण नीच वृत्तिच्या ढोंगी साधूंच्या कंपूत आलतां येणार नाही. त्याचा वृथाभिमान नष्ट होऊन श्री तुकाराम महाराजांचे ते एक हृतम अनुयायी बनले हें विसरतां कामा नये —संपादक.

१७ ही कला, ही विद्या, साध्य आहे हें या दोन्ही विद्वानांच्या पुस्तकांवरून स्पष्ट निर्दर्शनास येते. या विद्येकडे पाश्चात्याचें लक्ष वेधून आज कित्येक वर्षे त्याचे सुतत यत्न चालू आहेत. मात्र ही विद्या संपादन करतांना नज्ञाचा पाढा मनांतून साफ काढून टाकला पाहिजे, (माँ. कोहे यांचे प्रयोग व त्यासंबंधाने एक लेख मार्गे श्रीसाईलीलेत प्रसिद्ध झाला आहे)

१८ हे दोन्ही विद्वान या शास्त्राचे दोन मार्ग आहेत हें दाखवितात. एक, ज्याला ते उजव्या हाताचा रस्ता, म्हणजे सरळ मार्ग म्हणतात. त्यानेच आत्मोन्नति होऊन मनुष्य देवाच्या कृपेला पात्र होऊन, स्थाच्या करवी “ जगाच्या कल्याणा संतांच्या विभूती । देह कष्टवीती नाना परी ” हा सुपरिणाम दिसून येतो.

दुसरा मार्ग, ज्याला ते Left Hand म्हणजे वाम मार्ग म्हणतात, त्याने जारण, मारण (मूठ मारणे) वशीकरण, वगैरे कुविद्या प्राप्त होऊन तो मनुष्य आपल्या क्षुद्र स्वार्थासाठी इतरांचे सर्व प्रकारे, वाईट करण्यात मार्गे पुढे पहात नाही. सर्व ढोंगी साधू या मार्गाचे अनुकरण करीत असतात.

वरील प्रकारची विधाने या पुस्तकाच्या वाचनाने जी दिसली ती श्रीलीलेच्या विद्वान वाचकापुढे अत्यंत विनम्र भावनेने सादर करण्यात येत आहेत.

माझा मित्र प्रभुप्राप्तीसाठी प्राणायामाचे साधन करीत असता सहा महिन्याच्या आंत त्याला दूरदृष्टि प्राप्त होऊन, त्याच्या कारखान्याच्या एका विशिष्ट भागाला आग लागल्याचे त्याला दिसले व प्रभुप्राप्तीप्रीत्यर्थ प्राणायाम करीत असता ही सिद्धि हें एक विष्ण समजून त्याने साष्टांग नमस्कार बालून “ आजपासून प्राणायाम बंद ” असा जो संकल्प केला व ज्या संकल्पाला थोडया दिवसांनंतर श्रीसाईबाबाच्या पायापाशी तो बसला असता “ काय रे तुला रांड चिठ्कूं पाहात होती । असा रांडाशी आपले काम

नाही ” असें ते म्हणाले. ही गोष्ट श्रीलीलेत कांहीं वर्षामार्गे प्रसिद्ध झाली आहे. तिच्याविषयी विचार करतां याप्रमाणे खुलासा वाटतो.

१ प्राणायामाच्या साधनाने प्रभुप्राप्तीसाठीं अथवा जगाच्या कल्याणाच्याच सद्हेतूने ही सिद्धि सहा महिन्यांच्या अंत प्राप्त होतेच होते.

२ श्रीसाईबाबांनी माझ्या मित्राला वरील सिद्धिपासून का परावृत्त केले याचें कारण या सिद्धिच्या नाढीं लागून तो एक निवळ ढोंगी साधु होऊन त्याने परमार्थाचें दुकान बाबाचा चेला मिरवून घातले असते.

३ म्हणून पूर्ण तयारीने, पूर्ण सद्हेतूने, उदरंभर वृत्तीने न वर्तता, जर मनुष्य, आपले वर्तन शुद्ध ठेवून प्राणायामादि साधनांचा उपयोग करील तर त्याला व जनतेला अपरिमित फायदा होईल.

४ ही तयारी आपणां हिंदवासियांत थोड्याबहुत प्रमाणांत दिसून येते; लहान बालकांच्या वर्तनाकडे आपण बारकाईने लक्ष देत नाहीं. तीन वर्षांचे बालक होईपर्यंत कधींकधीं दूर राहणारे आपल्या मायेचे मनुष्य जसे “आजी आली” अथवा “काका आले, ” “बाबा आले ” असें स्वतःचे खेळ खेळत असतां तें बालक सहज लीलेने बोलून जाते, आणि त्याप्रमाणे कांहीं वेळाने आजी अथवा काका, बाबा, हे न धारतां हजर होतात, हे त्या मुलाला तें मनुष्य त्याच्या राहत्या घरातून निघाल्याचे दिसते काय? अथवा Telepathy म्हणजे मानसिक संवेदन या त्याच्या आणि परमात्म्याच्या तादात्म्य भावनेने कळते काय? आपण लहान मुलांच्या बोलाकडे सूक्ष्म लक्ष न देऊन खाडकन् कांहीतरी कठीण शब्द बोलून या वृत्तिच्या विकासाला अवसर न देऊन ती वृत्ति दाबून टाकीत असतों विचारे तें मूळ आमच्या दटावण्याने घावरून जाऊन त्यामुळे त्याच्या त्या अमोलिक वृत्तीचा लय होऊन आमच्यासारखेच तें पुढे खडतर अज्ञानी बनते! !

असो ! मानसशास्त्रवेत्ते या सदरील पुस्तकांने अध्ययन करून त्यातले मर्म समजून आमची प्रवृत्ति उन्नतीकडे करतील अशी आशा आहे

काय आश्र्वर्याची गोष्ट की, “परमेश्वर नाही” असें मानण्यात आमची अलीकडली तरुण सुशिक्षित मंडळी अभिमान बाळगते, अलवृत त्यांचा अंतरात्मा त्याना म्हणतो “बरे बाबा ! पुढे पाहूं” आणि परमेश्वर दुरावतो, तर मग अशा वृत्तीच्या तरुणांपासून आत्मविश्वासयुक्त धडाडीच्या वर्तनांची गोष्टच कशाला ?

आपणांमध्ये काय अपरिमित सामर्थ्य आहे याची कल्पना त्याना येणारकशी ? सगळाच नन्नाचा पाढा की हे सर्व शूट आहे. मग पुढे प्रगति व्हावी कशी ?

असो ! ज्या डॉ. क्याननसाहेबांनी लंडन शहरातल्या मट्ठ डोक्यांच्या व्योपान्यांना आपल्या अनुभवयुक्त ज्ञानानें गारेगार केलें, त्यांच्याच तत्संबंधानें त्या पुस्तकातील खालील वाक्याचा उतारा घेतोः—

“Well I remember his (Mr. Erskine's) retort to an unreasonable critic, that, *ignorance is the want of real knowledge; stupidity the inability to acquire knowledge and obstinacy just miserable conceit.*”

“एका हेकडखोर वृत्तीच्या टीकाकाराला त्यांनी (अरस्कीन यांनी) दिलेले उत्तर मला चांगले स्मरते. अज्ञान म्हणजे पूर्ण ज्ञानाचा अभाव; मूर्खपणा म्हणजे ज्ञान प्राप्त करून घेण्याची अनिच्छा आणि हटवादीपणा म्हणजे क्षुद्रअहंकारवृत्ति*

डॉ. क्यानन यांनी आपले पुस्तक आवालवृद्धांना कळेल अशा साध्या व सरल इंग्रजी भाषेत लिहिले आहे. त्यांत शान्तिक अवडंबर मुळीच नाही, बायबलाचे आधार वेळोवेळी घेतले आहेत. ते आधार आपणाला सहज

कळतात. सैतान या व्यक्तीची योजना केली आहे कारण ती योजना ते न करते तर उपरनिर्दिष्ट केलेल्या मटु डोक्यांच्या इंग्रजी व्यापाज्याना त्यांच्या प्रंथांचे रहस्य न कळते, मात्र ही योजना करताना सत्य बाजूस सारले नाही. आपणच आपले खरे शत्रु व मित्र असल्याचे त्याच वेळी त्यानीं जोरदार भाषेत प्रतिपादन केले आहे. ईश्वरप्रासीपासून दूर सारणारा आपला वृथाभिमान हाच सैतान.

त्यांचे पुस्तक वाचताना श्री साईमाऊलीच्या चरणापाशी घडलेल्या एका प्रसंगाची आठवण होते, ही गोष्ट मार्गे श्रीसाईलीलेत आली आहे तथापि तिचे या ठिकाणी पुनरर्पी लेखन करावे असे वाटते.

श्रीचरणापाशी माझा स्नेही आणि त्याची बायको बसले असता, वाई म्हणाल्या, “बाबा ! भुतेखेते आहेत काय” — या वाईलाही दृष्टि होती—बाबा म्हणाले “होय आये ! आहेत खरी, परंतु ती आपले काहीपण वाईट करणार नाहीत.”

डॉ. क्यानन यांचे पुस्तक वाचून शाल्यावर श्री साईबाबांच्या या वाक्यांचे स्मरण ठेवून “समर्थाचिया सेवका वक्र पाहे, असा सर्व भूमंडळी कोण आहे ? ” या समर्थाच्या उक्तीचे मनन करून, समर्थाच्या वचनाच्या आधारे आपण खरे सामर्थ्यवान कसे होऊं याचा अभ्यास करण्याला आपले मन तयार होते.

ज्या साईमाऊलीच्या चरणापाशी व त्यानंतर त्यांच्या लीलांचे अनेक गोड व अद्भुत प्रकार पहाण्याचा सुयोग मिळाला व मिळत आहे त्या गोड साईमाऊलीचे गुणानुवाद गाऊन व डॉ. अलेक्झांडर क्यानन यांच्या घरी तिचे वास्तव्य अनेपेक्षेबाहेरचे असलेले कळून त्या माऊलीच्या उत्साह-जनक चरणाला हा अज्ञानी लेखक अत्यंत विनम्र भावनेने वरील लेख अर्पण करीत आहे.

वरील लेख वाचून पान ७ कलम ९ हे अवलोकनात घेता, ही स्थिती प्राप्त झाली असता “माझे मरण पाहिले म्यां ढोळा” हे संतवाक्य खरे पटते. मग त्या व्यक्तीला जन्ममरण हे त्याच्या स्वेच्छेची गोष्ट आहे, हे उघड आहे.

बहुतेक संत आपल्या निर्याणाची अन्तर्क वेळा कितीतरी दिवसांपूर्वी सांगून गेले आहे. तसेच त्यांना वाटल्यास आपला देह टाकून योग्य त्या शरीरात प्रवेश करून जगाच्या हितासाठी आपले पुढील कार्य करता येते. सबब ते अयोनिज असल्यास आश्वर्य नाही; आणि त्याच्या जन्मसंबंधी आगेपिच्छा त्याच्याशिवाय इतरांना कळणे दुस्तर आहे.

डॉ. अलेक्झाडर क्यानन. M. D., M. A., F. R. G. S. यांचे Invisible Influence हे पुस्तक गेल्या ऑक्टोबर महिन्यात प्रसिद्ध झाले. त्यानंतर दुसरी व तिसरी आवृत्ति डिसेंबर महिन्यात. चवणी, पांचवी, सहावी, सातवी, आठवी, नववी व दहावी आवृत्ति जानेवारी १९३४ च्या महिन्यात! पहा पाश्चात्याची झानप्राप्तीची पिपासा! आणि आमच्या येचे हा खजिना प्राप्त करून घेण्याची साधने भरपूर असता त्याची अनास्था!!

खार

२०-४-३४

संपादक,
श्रीसाईलीला

अनुभव

रा. रा. रामचंद्र आत्माराम तर्खड, खार रोड, यांस

सौ. पार्वतीबाई वसंतराव कीर्तिकर हिचा नमस्कार. मी एक खाली लिहिलेल्याप्रमाणे श्रीसाईबाबाने दिलेला अनुभव आपणाकडे पाठवीत आहे, तो आपण वाचून योग्य वाटल्यास श्रीसाईलीलेत दाखल करावा.

ता. १६ नोव्हेंबर १९३३ रोजीं कुटुंबातील सर्वत्र मंडळी श्रीक्षेत्र गाणगापुरास गेलो; तेथे थोडे दिवस राहून श्रीक्षेत्र शिर्डीस डिसेंबर महिन्यात गेलो. आम्ही श्रीच्या समाधिगृहांत दर्शनास गेलो असताना चिरंजीव नंदकुमार हाची नजर श्रीबाबाच्या समाधीवर पांघरलेल्या तांबडया शाळूवर गेली व तो म्हणाला, 'आई, तो समाधीवर पांघरलेला शाळू किती छानदार दिसतो पाहा!' तेव्हां मी त्याला म्हणाले, 'जर श्रीबाबानीं तुझी मुंज फाल्गुन किंवा चैत्रात घडवून आणली, तर आपणसुद्धा श्रीबाबाच्या शिर्डीस येऊन त्याच्या समाधीवर कांहीं तरी वस्तु अर्पण करू.' त्याप्रमाणे श्रीबाबानीं मुलाच्या मुंजीचा योग चैत्र महिन्यात जुळवून आणला व आम्ही श्रीसाईबाबास नवस बोलल्या-प्रमाणे श्रीशिर्डीस जाऊन त्याच्या समाधीला चंदनाचा लेप केला. कळवें, लोभ असावा, ही विनंति.

आपली नम्र,

सौ. पार्वतीबाई वसंतराव कीर्तिकर

माझा नवा अनुभव

श्री. रा. रा. बाबासाहेब यांचे चरणी शिरसाष्टींग नमस्कार वि. वि. खाली मी आपला ताजा अनुभव दिला आहे, तो जर पसंत असेल, तर साईलीलेच्या वाचकांकरितां प्रसिद्ध करावा. नांवप्रसिद्धि नको.

आपला कृपाभिलाषि

साईभक्त

पाले ता. ११-२-३४

डिसेंबर १९३३ च्या दुसऱ्या आठवड्यांत मी एकाएकीं तापानें प्राजारी पडलों व ताप दोषी ठरला. गावांतील डाकटरचें औषध सुख केलें, परंतु माझा पहिला डोस श्रीसाईबाबाची उदी. नवव्या दिवशीं धाम येऊन ताप तर निघाला, परंतु मध्यंतरीं अकस्मात एक भयंकर दर्द अगदीं अडचणीच्या जागीं उद्भवल्यामुळे मला एका कुशीवर्ण दुसऱ्या कुशीवर देखील वळणे फार प्रयासाचें झालें, तर उठण्याची गोष्ट कशाला ! दर्दाच्या ठिकाणीं औषध-उपचार करणे देखील अशक्य; अशा स्थिरीत रात्रंदिवस कळा लागून झोंप देखील लागेना. परंतु माझा विश्वास श्रीसद्गुरु साईनाथांच्या चरणी हृष्ट असल्या कारणानें रात्रंदिवस माझ्या मायमाऊलीचा धांवा तोडानें चालला होता. अशा स्थिरीत प्रथमपासून १२ दिवस गेले, तरी उतार न पडल्या. कारणानें माझी नातेवाईक मंडळी मला हॉस्पिटलमध्ये योग्य उपचार करण्याकरितां नेण्याचा विचार करूं लागली. १२ वा दिवस गुरुवार, त्या दिवशीं मी एका कुशीवर निजलों होतों आणि ज्याप्रमाणे एखाद्या लहान मुलाची आई निजली असतां तें तिला उठविण्याचा प्रयत्न करीत असता, ती जर उठली नाहीं, तर त्याच्या मनांत जी कल्पना येते, तदृत माझ्या मूळ मनाला वाटून मी साधारणपणे मोठ्यानेंच बोललों की, “माझे आई, मी इतके दिवस तुझा धांवा करीत असतां तू मला कशी पावत नाहींस? तू निजली आहेस काय? परंतु

मी टाहो फोडून तुला जागी करीन.'?' इतके बोलून ढोळे उघडून सहज मार्गे भितीच्या बाजूला पाहिले, तो माझी लहान चार वर्षांची मुळगी 'इंदू' हातात 'आमच्या देवाच्या चौरंगावर श्रीसाईनाथांच्या पायांपाशी असलेला उदीचा डबा हातांत घेऊन उभी ! ताबडतोब मी तिला विचारले की, "इंदू, तुला कोणी उदीचा डबा आणण्यास सांगितले की काय ?" तिने 'नाही' म्हणून म्हणतांच माझ्या मनाला पटले की, माझी आई निजली नसून माझ्या पाठीशी आपल्या मायेची पाखर घालण्यास उभी आहे. ताबडतोब इंदूच्या हातांनी डब्यातील उदी कपालास लावण्यास सांगून डबा जागेवर ठेवण्यास सांगितले, आणि तेव्हा-पासून कळा येत होत्या, तरी ओरडण्याचे बंद केले; कारण शरीराला होत असलेल्या यातना निमूटपणे सहन केल्या पाहिजेत; कारण त्यापासून पूर्वार्जित कोणत्या तरी गोष्टीचा झाडा होत असला पाहिजे, आणि म्हणून हे भोग भोगिलेच पाहिजेत, असा विचार मनांत आला. योग्य वेळी दर्दाचे ऑपरेशन घरींच झाले आणि डॉक्टर व इतर मंडळी यांना वाटत होते की, हे दर्द भरण्याला सरासरी एक अगर दीड महिना लागेल. ते दर्द आठच दिवसांत साफ वरे झाले. हा कशाचा परिणाम वरे ! तर माझी 'आई' माझ्या पाठीशी उभी होती आणि भोक्तृत्व संपल्याबोवर मला वरा होण्याला मुळींच वेळ लागला नाही. डॉक्टर, नातेवाईक व स्नेही मंडळी यांनी तर आश्वर्याने तोङांत बोटच घातले ! परंतु भक्तांचा त्राता, लेंकरांचा पाता जो श्रीसाईनाथमाउली तिचा प्रभाव ज्याच्या मनाला पटेल त्यानेच ओळखावा. इतरांना काय ?

श्रीसार्वबाबा

मार्च महिन्याचे शिर्डीवृत्त

मार्च महिन्यात शिर्डी येथे १०६ संतप्रेमी बांधव श्रीसार्वसमाधिदर्शनाकरिता येऊन गेले. ते खालील ठिकाणाहून आले होते. मुंबई, अंधेरी, वांद्रे, सान्ताकूळ, कुर्ला, खार, पुणे, खडकी, जळगाव, घुळे नाशिक, ठाणे, पालघर, उत्कूसर, सुरत, अहमदनगर, खडे, मिरतगाव, नेवासे, टाकळीभान, दौँड, राहुरी, खामगाव, भुसावळ, बऱ्हाणपूर, इंदुर, उमरावती, एलीचपूर, नांदगाव, सं. अक्कलकोट, व मळगाव, सं. सावंतवाडी. आलेल्या मंडळीत श्रीमंत सौ. खाशाबाईसाहेब मालेगावकर, पुण्याचे कोऱ्योपरेटिंग सोसायटीचे श्रीयुत के. जी. प्रभु, पुण्याचे प्रोफेसर ग. गो. नरके व पार्शी वगैरे मंडळी होती.

श्रीरामनवमीकरिता दरसाळप्रमाणे यात्रा आली होती; परंतु गेळ्या साळापेक्षां यंदा ती कमी होती. सुमारे ४००० यात्रा होती. श्रीरामनवमी-उत्सवास ता. २३-४-३४ शुक्रवार रोजी सुरवात होऊन तो ता. २७-४-३४ गोकुलकाळा होऊन समाप्त झाला. हा उत्सव ह. भ. प. दासगण्महाराज साजरा करितात. त्यांना उत्सवात मदत करण्याकरिता त्यांची नांदेडची ५०-६० मंडळी दरवर्षप्रमाणे आली होती. उत्सवात दासगण्महाराज यांनी कीर्तने केली. रामनवमीस लागून रविवार व सोमवार हे दान सुटीचे दिवस असल्यामुळे व रेल्वे कंपनीने जाण्यायेण्याचे तिकिट दीडपट दराने दिले त्यामुळे पाहुणेमंडळी बरीच आली होती. त्याच्या राहण्याची गैरसोय, श्री. बाळासाहेब देव संस्थानचे एक विश्वस्त, याच्या सूचनेवरून दीक्षीत, वाढ्यातील मागील पटांगणातील पडव्याच्या खोल्यात रूपांतर करून घेऊन काहीं अंशी दूर केली. तरी पाहुणेमंडळीची उत्सवाच्या वेळी राहण्याच्या जागेची सोय अजून पूर्ण झाली नाही. श्रीयुत नागेश आत्माराम सावंत यांनी रु. ५०० व डॉ. केशरीनाथ वासुदेवराव सावे यांनी रु. १००० शिर्डी येथे घर बांधण्याकरिता काहीं अटीवर देण्याचे केले आहे. त्यावृद्धल संस्थान-

कमिटीने असा ठराव केला की, देऊं कोलेल्या रकमेत कशी घरे बांधावयाची याचा अंदाज पहिल्याने करावा व नंतर ती कोणत्या जागेत बांधावयाची ह्यावह-लचा विचार पुढील सभेत करावा व त्याप्रमाणे देणगी देणारांस कळवून त्यानंतर कामास सुरवात करावी. मध्येतरी कोणी घरे बांधण्याकरितां रकमा दिल्या, तर ह्या कामाचा निकाल लवकरच लागेल. घरे दोन खोल्या व पुढे ओटा व मार्गे लहान ओटा ह्या धर्तीवर चाळीप्रमाणे बांधण्यास कमी खर्च लागेल. संस्थानकमिटी आता खोल्या बांधण्याचे काम नेटाने तडीस नेईल असे बाटते.

श्रीसमाधिमंदिरासमोरील पटांगणावर शोभेचा सभामंडप बांधण्याच्या कामास जास्त रक्कम पाहिजे व ती अजून ह. भ. प. दासगणमहाराज यांजकडून जमली नाही; म्हणून तूर्त संस्थानकमिटीने एक पत्र्याचे छपर त्या पटांगणावर उभे करावे असे ठरविले आहे, व त्याकरिता रु. १००० ची रक्कम मंजूर केली आहे.

पुण्याचे भजनरत्न बाळकृष्ण गोविंद पंडित यांनी उत्सवांत श्रीच्या समाधी-पुढे त्याच्या मंजुळ गायनाने मंडळीचे मनोरंजन करून श्रींची सेवा केली.

मुंबई येथील विद्यारामभाईच्या राममंदिरातील शंकरराव बाळकुटकर यांनी उत्सवांत दोन दिवस श्रीच्यापुढे आपले मृदंग वाजविण्याचे कलेचे ज्ञान दाखविले.

ता. २-३-३४ रोजी श्रीतुकाराम महाराज यांची वीज यानिमित्त संस्थानचे गवई श्रीयुत शिरोळकर यांचे कीर्तन झाले व श्रीयुत वा. वि. देव व श्रीयुत दीक्षीत मिळून अडीच पायलीच्या खिचडीचा नैवेद्य केला.

ता. ९-३-३४ रोजी रंगपंचमीनिमित्त श्रीस अभिषेक केला व रथाची मिरवणूक काढली.

ता. २३-३-३४ रोजी दासगणमहाराज यांनी श्रीयुत बापूराव रा. बोरावके यांचे चि.दिगंबर यांच्या नवसावद्दल महाराजांच्या मंदिरात भारोभार साखर बाटली.

श्रीयुत दादाजी गोपिनाथ जोशी, मुंबई, यांनी त्यांचा चि. नथुराम याची गुळाची तुळा करून तो गुळ वांटला व श्रीच्या पालखीपुढे लावण्याकरितां शोभेची दारू दिली.

रामनवमीउत्सव संपल्यानंतरही दासगणूमहाराज संघ्याकाळी एखादे कीर्तन करीत असत. एका कीर्तनात त्यांनी शिर्डी संस्थानकमिटीच्या सभासदांस कळविलें की, डॉक्टरच्या सूचनेवरून त्यांनी उघड्या अंगानेह्यापुढे कीर्तन करून नये. कीर्तन करावयाचे असल्यास अंगांत गरम बंडी घालून करावे, नाही तर घामामुळे प्रकृतीस बाध होईल. म्हणून त्यांनी संस्थानकमिटीच्या हजर असलेल्या सभासदांस विनंती केली की, श्रीसाईबाबांनी कपडे घालून कीर्तन करण्यास मी जात असतांना ते कपडे काढावयास लावून कीर्तन विनकपड्यानें करावयास सांगितलें व त्याप्रमाणे आजपर्यंत मी अंगांत कपडा घातल्याशिवाय कीर्तन करीत आलो आहे. परंतु डॉक्टरच्या सल्लयावरून उघड्या अंगानेह्यापुढे कीर्तन करणे प्रकृतीस बाधक होईल. जसे श्रीसाईबाबांनी कपडे काढून घेतले व ते त्यांच्यापुढे ठेवले, तसे कपडे त्यांच्याचकडून आले पाहिजेत; म्हणून श्रीसाईबाबांच्या अंगावरील एखादी शालीची बंडी कमिटीनेह्या करून दिली, तर ती कीर्तन करितांना मी मात्र घालीन, नाही तर मी उघड्यानेच आजपर्यंत कीर्तन जसेसे साईबाबांच्या आज्ञेवरून करीत आलो आहे त्याप्रमाणेच करीत जाईन.

संस्थानकमिटीनेह्या प्रमाणे त्यांस हिरव्या शालीच्या दोन बंड्या करून दिल्या. कीर्तनकाराची मूळ गादी नारदाकडून आली आहे, व नारदमुनि अंगांत कपडे घालीत नव्हते. शिर्डी येथे दासगणूमहाराज नेहमीप्रमाणे कपडे घालून कीर्तन करावयाच्या आधी साईबाबांच्या दर्शनास आले, तेव्हा साईबाबांनी त्यांस विचारलें की, “नवरदेवासारखा कपडे घालून याटून कोठें चालास?” दासगणूमहाराज यांनी उत्तर दिलें की, “कीर्तन करण्यास.” तेव्हा श्रीसाईबाबांनी दासगणूमहाराजांस स्वतःसमोर कपडे काढावयास लावूनां सांगितलें की, “कीर्तन कपडे घालून करून नये.” ह्या उघड्या अंगानेह्या कीर्तन

करण्याबदलची सविस्तर माहिती श्रीसाईभक्त दाभोळकरकृत श्रीसाईसच्चरित अध्याय १५ वा ओऱ्या १९ ते ३१ ह्या प्रासादिकग्रंथांत आली आहे. ती खाली दाभोळकरांच्या प्रेमळ वाणीतच देतो.

“पडलिया शिष्टांचा आग्रह | गणूदास करिती कथानुग्रह ॥

एका कवडीचाही परिग्रह | किंवा दुराग्रह तेथें ना ॥ १९ ॥

कीर्तना न लगे देणे कवडी | तनु उघडी डोई न पगडी ॥

कासेसी साधीच पंचेजोडी | अनिवार उडी श्रोत्यांची ॥ २० ॥

या पोषाखाची ही कथा | मौज वाटेल श्रवण करितां ॥

अवधारा ती स्वस्थ चित्ता | पहा आश्वर्यता बाबांची ॥ २१ ॥

एकदा गणूदासांची कथा | शिरडीप्रामी होणे असतां ॥

अंगरखा उपरणे फेटा माथां | पोषाख समन्विता निघाले ॥ २२ ॥

शिष्टाचारानुसारता | आनंदे बाबास बंदूं जातां ॥

“वाहवा नवरदेव कीं सजलासि आता” | बाबा वदतां देखिले ॥ २३ ॥

“जातोस कोठे ऐसा सजुनी” | बाबा पुसती तयांलागुनी ॥

“कीर्तन कराया जातो” म्हणुनी | दासगणूनी कथियेले ॥ २४ ॥

पुढे बाबा वदती तयांस | “अंगरखा उपरणे फेटा कशास ॥

किमर्थ केलास इतुका प्रयास | न लगती आपुल्यास कांही ॥ २५ ॥

‘काढ कीं तीं भजसमोर | कशास अंगावर यांचा भार’ ॥

तंव तीं तयांच्या अनुङ्गेनुसार | तेथेंच चरणावर ठेवली ॥ २६ ॥

तैपासून उघडे सोज्वळ | हातीं चिपळी गळीं माळ ॥

कीर्तनसमर्यी सर्व काळ | गणूदास हा वेळपर्यंत ॥ २७ ॥

तच्छा ही जरी जनविरुद्ध | तरी ती अत्यंत पायाशुद्ध ॥

कीं जो प्रबुद्धांचा प्रबुद्ध | नारदप्रसिद्ध हा मार्ग ॥ २८ ॥

ही नारदीय मूळ गादी । येथूनचि हरिदासांची मांदी ॥
बाह्यरंगाची न ज्यां उपाधि । अंतःशुद्धि ध्येय ज्यां ॥२७॥

अधोभागचि वस्त्राळ्लादित । चिपळ्या वीणा वाजवात ॥

मुखीं हरिनाम गर्जत । ध्यान विश्रुत नारदाचे ॥३०॥

साईसमर्थाचे कृपेने । स्वयें रचूनि संतांचीं आख्याने ॥

मोलावीण करिती कीर्तने । ख्याति तेणे पावले ॥३१॥

दादर मुंबई येथील श्रीयुत दादाजी गोपीनाथ जोशी व ठाण्याचे वकाल श्रीयुत गोपाळ भास्कर दातार यांनी श्रीस लघुरुद्र केले. सौ. जानकीबाई वा. देव यांनी सोळा सोमवारांचे उद्यापन केले, त्यावहाल १५० पान ब्राह्मण व इतर मंडळी मिळून घातले. त्यांच्या सुनेच्या ढोळाळेप्रात्यर्थ लेंडीबागेत चहाचिवड्याचा समारंभ केला.

ता. ३०-४-३४ रोजी संगमनेर येथील शाळी वासुदेव राजाराम नेसाळ सिन्हरक्त यांनी श्रीपुढे भक्ति विषयावर प्रवचन केले. त्याशिवाय श्रीयुत बाळासाहेब देव यांचे रोज ज्ञानेश्वरीवर प्रवचन होत असे. उत्सवात व त्यानंतर आलेल्या भक्तमंडळीचे श्रीस अभिषेक झाले.

जिनसां वगैरे आल्या त्यांचा तपशील

१ दोन आरसे किं.रु. १। श्रीयुत माधवराव विठ्ठली सातपूते—हरदा

२ चांदीचे डोळे; श्रीयुत रा. वा. पाटणकर—गांशिक

३ साधे उपरणे; „ सुरेन्द्रनाथ आ. तर्खड—खडकी

४ चंदनाचे खोड; „ गोपाळ भास्कर दातार—ठाणे

५ इमिटेशन रेशमी जरीकाठी उपरणे; श्रीमती विमलाबाई फणसळकर,

—देवास

६ साधे उपरणे—श्रीयुत कोंडाजी सुतार—शिर्डी

७ गलेक रेशमी भगवा— श्री. कृष्णाजी गणपत वणकर, शिर्डी

८ चांदीचे तवक, कुंकवाची डबी व लामणदिवा, मिळून वजन २९ भार चांदी. किं. रु. २५.—श्रीयुत दादाजी गोपिनाथ जोशी, दादर मुंबई, यांनी त्यांचा चि. नथुराम याच्या आरोग्यप्रीत्यर्थ श्रीस अर्पण केले.

९ एक पेट्रोमैक्सकंटिल किं. १३-६-० व एक रेशमी साडी किं. रु. ६, टॉवेल नग ३ किं. १-१४-०, मिसेस रतनबाई आदरजी श्राफ—बालाराम स्ट्रीट-पेटीट चाळ, मुंबई यांनी श्रीस अर्पण केले.

१० रेशमी सफेद चादर किं. रु. ४; मिसेस दोशीबाई धनजीशा, मुंबई

११ रेशमी जरीकाठी गलेफ किं. रु. १०-५; श्रीयुत वसंतराव गणपत-राव कीर्तिकर चि. नंदकुमार याच्या मौजीप्रीत्यर्थ

१२ गलेफ रेशमी पिवळा; रावबहादुर मोरेश्वर वि. प्रधान

१३ नागपुरी रेशमी उपरणे, श्रीयुत वापाजी बळवंत देशपांडे

१४ एक हिरवा व एक तांबडा रेशमी पीतांभर; सौ. जानकीबाई बाळ-कृष्ण देव यांनी सोमवार उघायनाप्रीत्यर्थ श्रीस अर्पण केले.

१५ इमिटेशन रेशमी कापड गलेफाकरिता; श्रीयुत बापू आप्पा डांगे-कोच्छाळे हस्ते-भिकुबाई कोष्ठीण.

शिर्डी संस्थान कमिटीची सभा शिर्डी येथे ता. २३, २४ व २५ एप्रिल रोजी भरली होती.

चुकीची दुरुस्ती

जानेवारीच्या शिर्डीवृत्तसदराखालीं रावबहादुर स. व. धुमाळ याज-कढून लेंडीबागेत केळी लावण्याकरिता पांच रुपये देणगी आली, ती चुकीने पुन्हा घापली गेली आहे. ती डिसेंबरच्या शिर्डीवृत्तात येऊन गेली आहे.

साईभुवन,
१४१ प्रिन्सेस स्ट्रीट मुंबई २
ता. ११-४-१९३४

सुंदरराव दि. नवलकर
ऑ. चिटणीस,
शिर्डी संस्थानकमिटी

श्रीसाईबाबा

एप्रिल महिन्याचें शिर्डीवृत्त

शिर्डी येथे एप्रिल महिन्यांत मुंबई, पुणे, नाशिक, सोलापूर, ठाणे, अहमदनगर, अस्सी, खानदेश, शिरपुर, शिरसोले, नांदगांव, वळ्हाड, बुलढाणा वर्गेरे ठिकाणांहून संतप्रेमी भक्तमंडळी श्रीसाईसमाधिदर्शनाकरितां आली होती. त्यांत नगरचे रावबहादुर नवले, पुण्याचे कन्सलिंग इंजीनियर श्रीयुत व्यंकटेश गोपाळ शेट्ये वर्गेरे मंडळी होती. कांहीं भक्तांनी श्रीस अभिषेक केला. श्रीयुत बाबासाहेब देव—संस्थानचे एक विश्वस्त यांनी चांदण्या रात्रीत त्यांची सून सौ. उमाबाई श्रीनिवास देव यांच्या डोहळेजेवणावद्दल ७५ सुवासिनी जेऊं. घातल्या. खार—मुंबई येथील सॉलिसिटर श्री. दिवेचिया यांनी श्रीस अभिषेक केला.

देणगी, जिनसा वर्गेरे आल्या त्यांचा तपशील

१ पितळी झाड फुलांचा गुच्छ ठेवण्याकरितां. श्री. आ. ला. आरोल-कर, गुंटकल

२ एक तांदळांची गोण—पक्क्या १४ पायली—श्रीयुत बाळाजी गोविंद रासण, अहमदनगर

३ दोन तांदळांच्या गोणी पक्क्या २८ पायली—श्रीयुत दामोदर सावळाराम रासने, अहमदनगर

४ चांदीचे डोळे, खरे मोती वारीक ५—श्रीयुत छबू दिवटे, शाळमास्तर—शिर्डी

५ आंबराईखात्यांत लेंडीबाग देणगी र. ५—श्रीयुत बाळकृष्ण वि. देव

६ सुती पिवळेंकाठी उपरणे—श्रीयुत गोविंद धोंडु पानसरे अ. मास्तर,
सोलापूर

दासगणमहाराज नांदेडास गेले. हल्ळी वस्ती तेथे आहे. रावबहादुर
सखाराम बलवंत धुमाळ संस्थानचे एक विश्वस्त यांची प्रकृति वरी नसल्यामुळे
त्यांना श्रीरामनवमीच्या उत्सवाकरितां शिर्डीस येतां आले नाहीं. श्रीसाईकृपेने
त्यांच्या प्रकृतीस आतां आराम आहे. शिर्डी संस्थानकमिटीची—पोट कमिटीची
सभा सान्ताकूऱ्या येथे रावबहादुर प्रधान यांच्या बंगल्यांत ता. २३।४।३४ रोजी
भरली होती.

साईभूवन,
१४१ शिन्सेस स्ट्रीट,
मुंबई, ता. ७ मे १९३४ } }

सुंदरराव दि. नवलकर,
ऑ. चिटणीस, शिर्डी संस्थानकमिटी

निंबवृक्षाखालीं स्थापन केलेल्या बाबांच्या पादुकांची मूळ हकीकत.

लेखांक १

श्रीयुत श्रीसाईंठीला संपादकमहाशय यांस, सप्रेम कृ. शि. सा.
न. वि. वि.

श्रीयुत रा. रा. सुंदरराव दीनानाथ नवळकर, शिर्डीसंस्थान सेक्रेटरी
यांनी ता. १५-२-३४ रोजी लिहिलेल्या पत्राप्रमाणे श्री. सगुण मेरु नाइक
व श्री. गोविंद कमळाकर दीक्षित, वास्तव्य शिर्डी यांच्या जवळ समक्ष चव-
कशी करून श्री. साठेसाहेब (हल्दी श्री. ऑडव्होकेट नवळकरसाहेब)
यांच्या वाढयांत श्री. निंबवृक्षातलीं बसविलेल्या बाबांच्या पादुकांवद्द, त्यांनी
सांगितलेली हकीकत जशीच्या तशी आपल्याकडे प्रसिद्धीकरतां पाठवीन आहें.
ती आपल्या विबुधमान्य श्रीसाईंलीलेच्या एखाद्या अंकांत कृपेने प्रसिद्ध करावी.

शके १८३४ सालची गोष्ट. श्रीसमर्थ सद्गुरुसाईंबाबांच्या दर्शनास
त्या वेळी मुंबईचे डॉक्टर श्री. रामराव कोठरे येत असत. तसेच त्याचे
औषधयोगविद् (कंपाऊंडर) व त्यांचे (औपधयोगविद्) स्नेही श्री.
भाई कृष्णाजी अलीबागकर हेही बाबांच्या दर्शनास येत असत. हे औपध-
योगविद् व भाई आमच्याच मंडळीत बसत असत. आमचा व त्यांचा स्नेह
जमला. बाबा शिरडीत प्रथम आले व त्या वेळी साठेसाहेबांच्या वाढणीत
ज्या पुण्य व पवित्र निंबवृक्षाखालीं बसले, तेथेत्यांची कोही तरी खूण असावी,
असे आमच्या सर्वांच्याच मनात आले. बाबांच्या पादुका तेथे बसवाऱ्या असें
ठरले, व त्याप्रमाणे आम्ही बाबांच्या साध्या दगडी ओबडधोवड पादुका
तयारही करून आणिल्या. तेव्हा भाईचे स्नेही कंपाऊंडर म्हणाले की, तुम्ही
ज्या ह्या असल्या पादुका बसविणार, त्यापेक्षां जर ही गोष्ट आमच्या मालकास

कळेल तर ते तुम्ही बसविणार यापेक्षां किती तरी उत्तम पादुका तयार करून बसवितील. तरी तुमची सर्वांची संमति असल्यास मी त्यांना ही गोष्ट कळवितो. आम्हीं सर्वांनी या गोष्टीस मान्यता दिली. त्यांनी ही हकीकत डॉक्टरसाहेबांना कळविली. नंतर रामराव येथे समक्ष आले, व त्यांनी संगमरवरी पादुकांचा एक नकाशा तयार केला. रामराम श्रीउपासनी-कडेही जात असत. त्याप्रमाणे त्या बेळीं ते त्यांच्या भेटीसाठीं श्रीखंडेश्वराच्या मंदिरांत गेले व त्यांनी त्यांमा तो नकाशा दाखविला. आम्हीही त्यांच्याबरोबर होतो. उपासनी रामरावांना म्हणाले कीं, ‘‘तुम्ही करतां ते सर्व ठीक आहे. परंतु नुसत्या पादुका तयार न करतां मी सांगतो त्याप्रमाणे त्यावर कमळे, वेलपत्ती, शंख चक्र, गदा, पद्म वगैरे आकृत्या काढून चारी बाजूने त्यास संगमरवरी दगडाचे पाट लावावे. पादुकांची बैठक उच्चास-नावर असावी. नुसत्या जमीनीवर नसावी व पुढच्या पाटावर निंबवृक्षाची महति व बाबां योगैश्वर्यदर्शन गीर्वण भाषेत श्लोक लिहावा.’’ डॉक्टर कोठारे यांनी उपासनीची ही गोष्ट मान्य केली व त्याप्रमाणे पादुका मुंबईस तयार करून घेऊन कंपाउंडरबरोबर इकडे पाठवून दिल्या. कंपा-उंडर यांनी त्या प्रथम श्रीखंडोबाच्या मंदिरातच ठेविल्या. तेथे त्या दोन दिवस होत्या. त्यांची स्थापना निंबवृक्षाखालीं केव्हां करावी याबद्दल कंपाउंडर यांनी बाबांची अनुज्ञा मागितली. श्रावण शुद्ध पौर्णिमेच्या दिवशी त्या पादुका निंबवृक्षाखालीं स्थापन करा, असें बाबा म्हणाले. त्याप्रमाणे त्या दिवशीं श्रीगोविंद कमलाकर दीक्षित यांनी त्या पादुका सकाळीं ११ वाजता मस्तकावर घेऊन खंडोबाच्या मंदिरापासून श्रीद्वारकामाईपर्यंत त्यांची मोठी मिरवणूक काढून द्वारकामाईत बाबांच्या चरणाजवळ आणून ठेविल्या. हे देवाचे पाय आहेत, असें सांगून बाबांनी त्यांना हस्तस्पर्श केला, व काढघात निंबाच्या आडाखालीं बसवा असें म्हणाले.

भक्तश्रेष्ठ पास्ताशेट पारशी, मुंबईकर यांनी बाबांना दक्षिणा देण्याकरता २५. रुपर्यांची मनिआर्डर भाईचे नांवावर केली. ती भाईना ह्या

पादुका वसविष्याच्या अदल्या दिवशी मिळाली. भाईनीं ती बाबांना लागलीच दिली. उद्यां आपल्यासु खर्चास होईल असें म्हणून ती २५ रुपयांची रक्कम बाबांनी भाईजवळ परत दिली. पास्ताशेट व डॉक्टर कोठारे यांचा अर्थार्थी कांहीं संबंध नाही. पण पास्ताशेट हे भाईचे स्नेही. पादुका स्थापन करण्याकरितां डॉक्टरसाहेबांनी काहींएक रक्कम पाठविली नाही. त्यांनी फक्त पादुका तयार करून पाठविल्या इतकेच. पादुकांची स्थापना करण्यास श्रीउपासनी, कै. बापूसाहेब जोग, कै. बाळासाहेब भाटे, मामलतदार, कै. दादा कोळकर वगैरे मंडळी हजर होती. पादुकांच्या प्राणप्रतिष्ठेनिमित्त भोजनखर्च व इतर खर्च मिळून सुमारे १०० रुपये खर्च आला. पैकीं बाबांनी २५ रु. दिले. व ७५ रु. श्री. भाई कृष्णाजी, श्री. वासुदेव आपाजी, साठे, व गोविंद कमळाकर दीक्षित या मंडळींनी खर्च केले. तेव्हांपासून त्या पादुकांची पूजाअर्चा श्री. दीक्षित (गोविंद कमळाकर) हे माधुकरी मागून सतत ५ वर्षे करीत. या पांच वर्षांत डॉक्टर कोठारे यांनी दिवाबत्तीकरितांदरमहादोन रुपयेप्रमाणे रक्कम भाईच्या नांवावर पाठविली. त्यानंतर कोठारे यांच्याकडून आजतागायत कोणत्याही कामाकरितां कांहीं रक्कम आली नाही. पादुकांच्या भोवतालचा लोखंडी गजांचा लाकडी कठडा डॉक्टर कोठारे यांनी पाठविला. पण त्याचा रेल्वेखर्च व स्टेशनपासून येथर्यंत आणण्यास झालेला खर्च रु. ७-८ श्री. सगुण मेरु नाईक यांनी केला. तसेच, त्यावर पत्रे बालण्याचा खर्चही सगुणरावांनीच केला. गोविंदराव दीक्षितांनी पूजा करावयाची सोडल्यापासून श्री. लक्ष्मण कचेश्वर जाखडी ऊर्फ नानू पुजारी हे त्या पादुकांची पूजा करतात, व रोजचा नैवेद्य सगुणराव आणतात, व सायंकाळचा दिवाही तेच लावतात.

भाई कृष्णाजी हे मूळचे श्रीसमर्थ सद्गुरु अक्कलकोट स्वामिमहाराजांचे भक्त. भाई हे त्या वेळी म्हणजे शके १८३४ साली म्हणजे निवृत्काखालीं बाबांच्या पादुका स्थापन करण्याचा विषय निघाला त्या वेळी अक्कलकोटास जाण्याकरितां येथे आले होते. बाबांचे दर्शन घेऊन अक्कल-

कोटास जाण्याचा त्यांचा विचार होता. त्याप्रमाणे त्यांनी बाबांचे दर्शन घेतले व मी अक्कलकोटास जातो असें ते बाबांना म्हणाले. बाबा म्हणाले, “अरे, अक्कलकोटास काय आहे? तेथें कशाला जातोस, तेथलाच मी येथे आहें.” हें ऐकतांच भाई अक्कलकोटास गेले नाहीत. ते एक वर्ष असेच इकडे येत असत, व नंतर पादुकांची स्थापना झाली.

पादुकांच्या पुढच्या उभ्या संगमरवरी पाटावर श्रीउपासनीनी करून दिलेला श्लोक खाली लिहिल्याप्रमाणे खोदला आहे.

भुजंगप्रयातवृत्तम्

“सदा निबृक्षस्य मूलाधिवासात् ।

सुधास्त्राविणं तिक्तमप्यप्रियं तम् ।

तरुं कल्पवृक्षाधिकं साधयंतम् ।

नमामीश्वरं सद्गुरुं साईनाथम् ॥”

श्रीसाईसच्चरित अध्याय पांच यांत या पादुका प्रतिष्ठापनेची जी हकीकत दिली आहे, ती वरील हकीकतीशीं विसंगत किंवा गैरसमजाची आहे असें नाहीं. परंतु ती सविस्तर नाहीं. शिवाय भाईनी अक्कलकोटास जाण्याची तयारी केली, त्याच्या आदल्या दिवशीं भाईना स्वप्न पडले कीं, ‘साप्रत मी शिर्डीस आहें तेथे तूं जा.’ म्हणून भाई अक्कलकोटास न जाती शिर्डीस आले. ही हकीकत श्री. गोविंदराव दीक्षित किंवा सगुणराव सांगत नाहीत. तसेच डॉक्टर रामराव कोठारे यांची हकीकत व त्यांचा पादुकाशी संबंध कै. अण्णासाहेब दाभोळकर श्रीसाईसच्चरितकर्ते यांना कल्ला नाहीं, असें दिसते. त्यांना तो जर कळता, तर डॉक्टरसाहेबांनींया कामीं अंतःकरण-पूर्वक श्रद्धेने, प्रेमाने, उदारबुद्धीने व बाबांवरील नितांत निष्ठेने केलेल्या या मदतीचा आभार व गौरवपूर्वक उल्लेख आपल्या श्रीसाईसच्चरिताच्या पांचव्या अध्यायांतील पादुकांच्या प्रतिष्ठापनवृत्ताबरोबर करण्यास खात्रीने कधीही विसरले नसते.

असो; आतां डॉक्टर रामराम कोठारे हे कालवश झाले, याबद्दल वाईट वाटते, त्याच्या सद्गुणी, पतिश्रेमी व निष्ठावंत कुटुंबास सद्गुरु बाबाच्या कृपाप्रसादानें मोठी मिळकत मिळाल्याचे समजते; तरी त्याच्या भाविक व शद्धाळू यजमानांनी निंबवृक्षाच्या आश्रयानें वर चढणाऱ्या बाबाच्या पादुकारूपि अमृतवळीचे जें चिमुकलेसे रोपटे लाविले आहे, व निराश्रयामुळे व निष्काळजीमुळे जें हळीं सुकून व वठून जात आहे, त्याच्या मुळाचे नित्य सिंचन होऊन त्यास जोमाने फोफावण्यास पुरेसा अवसर मिळेल, अशा प्रकारची उदार व त्याच्या नांवास शोभेशी कायमची देणगी देऊन त्या मोक्षवेळीस जिवंत ठेवल्याचे श्रेय संपादन करावे अशी त्याचेजवळ नम्र विनंती करून आपली रजा घेतो.

ज्या अंकांत ही हकीकत छापली जाईल, त्या अंकाची एक प्रत डॉक्टरसाहेबांच्या कुटुंबाकडे संस्थानसेकेटरी मार्फत आपल्यास योग्य वाट. त्यास जरूर पाठवावी.

श्रीक्षेत्र शिरडी,
गुरुवार, ता. ५-४-३४ }
}

बाबांचे बाल

॥ श्रीसार्वबाबा ॥

शके १८५६ ते १८५८ पर्यंत शिर्डीसंस्थान कमिटीच्या

त्रैवार्षिक निवडणुकीकरिता

श्री सार्वबाबा शिर्डीसंस्थानच्या भक्तमंडळाच्या सभासदांची यादी

शके १८५५.

आश्रयदाते

- १ शेट महमद व आमद ✓
- २ „ मुसा हाजीअली खत्री ✓
- ✓ ३ श्रीयुत विठ्ठलदास माधवजी ठक्कर
- ४ „ श्रीराम सदाशिव तांबे
- ✓ ५ „ त्रिभुवन जमनदास ✓
- ६ „ मगनलाल नथुराम देवे
- ७ „ मोतीलाल माणिकचंद ऊर्फे
- प्रतापशेट
- ८ „ व्यंकटेश बळवंत पेंढारकर
- ९ *श्रीमंत केशवराव गोपाळराव बुटी
- १० „ पुर्णचंद्र गोपाळराव बुटी

सन्मान्य सभासद

- १ *ह. भ. प. गणेश दत्तात्रय
- सहस्रबुद्धे ऊर्फे दासगण्यमूहाराज ३
- २ *श्रीयुत माधवराव बळवंत देशपांडे

तहाहयात सभासद

- १ श्री. पार्वतीबाई ओझरकर
- २ रा. रा. त्रिंबक आनंदराव कणिक
- ३ „ शंकर सिताराम कणिक
- ४ „ हरी केशव कणिक
- ५ „ केशव महादेव करंदीकर
- ६ „ रामकृष्ण जनार्दन करंदीकर

७ श्री. दुर्गाबाई कातुतकर

८ „ रमाबाई कामत

९ रा.रा. जिवनराव बाळकृष्ण कोठारी

१० प्रेसिडेन्ट कुली अमेच्च्युअर

नाटक वल्ब

✓ ११ रा. रा. आनंदजी हीरजी कुंभार ✓

१२ * „ यशवंत जनार्दन गाळणकर १

१३ श्री. जानकीबाई सखाराम घटे

१४ रा. रा. मुंदरजी चनाप्पा

१५ डॉ. क्या. बी. आर. चांदोरकर

१६ ट्रॉ. रा. रा. वासुदेव नारायण

चांदोरकर २

✓ १७ शेट जमनादास हरकचंद ✓

१८ माधवजी झीणा ठक्कर ✓

१९ *रा.रा. रामचंद्र आत्माराम तर्खड ६

२० „ श्रीनिवास बाळकृष्ण देव

२१ „ श्रीपाद बाळकृष्ण देव

२२ सौ. उमाबाई श्रीपाद देव

२३ „ कमलाबाई श्रीनिवास देव

२४ सौ. जानकीबाई बाळकृष्ण देव

२५ ट्रॉ. रा.रा. बाळकृष्ण विश्वनाथ देव ९

२६ ट्रॉ. रा.व.सखाराम बळवंत धुमाळ २

२७ प्रोफेसर गणपतगव जी. तरके

- २८ *रा. रा. सुंदरराव दिनानाथ
नवलकर ८
- २९ ,, विष्णु बोल्कृष्ण परांजपे
- ३० जाव अंतोन परेरा
- ३१ ,, गजानन शिवराम पाटणकर
- ३२ ,, रामचंद्र वामन पाटणकर
- ३३ ,, त्रिंबक गोविंद पाटील
- ३४* ,, रघुवीर भास्कर पुरंदरे ५
- ३५ दू. रा. ब.मोरेश्वरविश्वनाथ प्रधान ९
- ३६ रा. रा. दामोदर रामकृष्ण बापट
- ३७ शेट कृष्णलाल मनोरदास
- ३८ रा. रा. लक्ष्मण गणेश महाजनी
- ✓३९ ,, जयशंकर हरजिवन मेथा
- ४० ,, रजबअली महंमद
- ✓४१ ,, लाला लखमीचंद
- ४२ ,, आनंदराव गणपतराव शितोळे
- ४३ ,, निळकंठ रामचंद्र सहस्रबुद्धे
- ४४ डॉ. केशरीनाथ वासुदेव सावे
- ४५ रा. रा. मोरेश्वर नारायण सावे
- ४६ मि. जेक निकोलाव सोज
- ४७ ,, दाजी विठ्ठल सांबारे
- ✓४८ शेट हरेराम धरमसी
- ४९ डॉ. क्या. व्ही. जी. हाटे
- सामान्य सभासद**
- १ रा. रा. जी. जी. श्रीयान च
- ✓२ शेट अरदेशर नामदार इराणी
- ३ रा. रा. वासुदेव बापूजी अकूत
- ४ श्री. यमुनाबाई अघोर
- ✓५ शेट त्रिभुवन नरोत्तम अढीया
- ६ रा. रा. व्यंकटचेत्यन अध्यार
- ७ रा. रा. पुरुषोत्तम रघुनाथ अवस्ती
- ८ शेट एन. सच्यद अहमद ✓
- ९ रा. रा. धोडो महादेव आगरकर
- १० श्री. वेणूताई आगाशे
- ११ रा. रा. केशव गणेश आजरेकर
- १२ कु. विमला हरीश्वंद आम्रे
- १३ रा. रा. आत्माराम लाडोबा आरोक्कर
- १४ ,, बलवंत हरी कर्णिक
- १५ ,, बाल्कृष्ण हरी कर्णिक
- १६ शेट भिकाजी मेखानजी करंजा
- १७ रा. रा. गणेश विठ्ठल करंदीकर
- १८ ,, नारायण गोविंद काजळे
- १९ ,, वा. गो. कानीटकर
- २० श्री. रमाबाई कामत
- २१ रा. रा. पी. काशिनाथ
- २२ डॉ. हीरालाल आर. कलार्क ✓
- २४ ,, कांतीलाल त्रिभुवनदास कलार्क ✓
- २४ रा. रा. गणपतराव आत्माराम किर्तीकर
- २५ ,, वसंतराव गणपतराव किर्तीकर
- २६ रा. रा. वामन सांबा केसरकर
- २७ रा. ब. गजानन रामचंद्र कोठारे
- २८ रा. रा. व्यंकट लिंबाजी कोडळ
- २९ दू. तात्या गणपत पाटील कोते ८
- ३० ,, रामचंद्र दादा पाटील कोते
- ३१ ,, श्रीपादराव शांतमूर्तराव कैकिणी
- ३२ ,, शामराव भास्कर कंटक
- ३३ ,, श्रीधर नारायण खारकर
- ३४ ,, ना. रा. खेडकर
- ३५* ,, गोविंद काशिनाथ गाडगीळ
- ३६ सौ. लक्ष्मीबाई गोविंद गाडगीळ
- ३७ रा. रा. दत्तात्रेय रामचंद्र गोखले

(पृष्ठ ३२ खालील टीप पाहणे)

३८ रा. रा. लक्ष्मण रघुनाथ गोखले	६८ सौ. निराबाई पा. पवार
३९ कु. ताराबाई नारायण गोरक्षकर	६९ श्रीयुत जिवाजी कृष्ण परुळकर
४०* रा. रा. वसंतराव नारायण
गोरक्षकर	७० रा. रा. नारायण रामचंद्र पाटणकर
४१ सौ. सुशिलाबाई वसंतराव गोरक्षकर	७१ „ गोविंद नामाजी पाटील
४२ „ गोपिकाबाई अ. चित्रे	७२ „ पांडुरंग विठ्ठल पाटील
४३ रा. रा. त्रिंबकराव बळवंत चित्रे	७३ „ के. वाय. प्रधान
४४ „ पेढू चोडप्पा	७४ „ जी. व्ही. प्रधान
४५ „ शिवराम निळकंठ चौबळ	७५ सौ. छोटुबाई मोरेश्वर प्रधान
४६ सौ. सावित्रीबाई जठार	७६ „ प्रभाकर गोविंद प्रधान
४७ रा. रा. शामराव रामचंद्र जयकर	७७ शेट रतीलाल मोतीलाल पोंदा
४८ „ दत्तात्रेय आत्माराम जाखी	७८ रा. रा. हरीलाल विश्राम पोंदा
४९ „ मा. आ. जोशी	७९ „ आनंदराव माधवराव पौडवळा
५० „ यशवंत गोपाळ जोशी	८० „ के. व्ही. पंडीत
५१ „ आनंदराव पुरुषोत्तम डोळस	८१ „ भिकाजी नारायण पंडित
५२ कु. नलिनी तर्खड	८२ रा. रा. नारायण नरसिंह फडणीस
५३ सौ. अनाबाई मोतीराम तळपदे	८३* „ बापूराव राघोजी बोरावके
५४ „ कृष्णाबाई विनायराव ताळचेलकर	८४ „ थोमेंद्र भविया
५५ रा. रा. निळकंठ सखाराम त्रिलोक्य	८५ „ व्ही. जी. भागवत
५६ „ गोपाळ भास्कर दातार	८६ „ विनायक दाजी भावे
५७ सौ. सुशीलाबाई गोपाळ दातार	८७ „ चिंतामण परशराम भिडे
५८ रा. रा. महादेव विठ्ठल दाते	८८ „ ✓ मदनजी भिमजी ✓
५९ „ जनार्दन आत्माराम देसाई	८९ „ महादेव जिवाजी महाजन
६० कु. विमलाबाई देसाई	९० „ मनोहर बाळाराम मानकर
६१ रा. रा. रामकृष्ण श्रीकृष्ण नवलकर	९१ कु. जमनाबाई बाळकृष्ण मालवणकर
६२ सौ. शानाबाई सुंदरराव नवलकर	९२ शेट माणेकशा लिमजीभाई मिळी ✓
६३ डॉ. शिवशंकर विनायक ह. नवलकर	९३ रा. रा. बाळकृष्ण जयराम मंत्री
६४ सौ. सोनाबाई लक्ष्मण विठ्ठल नाढकर	९४ „ धोऱ्डु मनोहर रत्नपारखी
६५ रा. रा. बाळाराम केरोबा नायक	९५ शेट डी. एम्. राजा
६६ „ नागेश्वरराम नायडू	९६ रा. रा. राचप्पा
६७ „ विश्वनाथ लक्ष्मण नुलकर	९७ „ वामन लक्ष्मण रुईकर

(पृष्ठ ३२ खालील टोप पाहणे)

९९ रा. रा. साईप्रसाद लक्ष्मण रेडी	११४ रा. रा. हरी गोपाळ सकपाळ
१०० „ एच. ब्ही. रंगराव	११५ „ चिंतामण रामचंद्र सातघे
१०१ „ एम. जी. रेगे	११६ „ मोरेश्वर नारायण सावे
✓ १०२ डॉ. लक्ष्मीप्रसाद गिरधरलाल	११७ „ नगेश आत्माराम सावंत
✓ १०३ शेट रुतमजी के. वरियाना	११८ „ बाल्कृष्ण राघव सावंत(परडेकर)
१०४ रा. रा. जयराम पांडुरंग वाककर	११९ „ वासुदेव सिताराम सावंत
१०५ „ रघुनाथ हरी वाटवे	१२० शेट फकीरउद्दीनसाहेब
१०६ „ विठ्ठल रखमावाईमंदिर	१२१ रा. रा. बालकमणिरी स्वामी
१०७ „ बी. ए. विश्वनायन	१२२ „ जगन्नाथ सिंग
१०८ „ के. वेंकोबाचारी	१२३ मेजर दौलत सिंग
१०९ „ निर वेंगडीया	१२४ रा. रा. नारायण सिंग
११० „ विनायक आपाजी वैद्य	१२५ साराला व्यंकट सुभैय्या
१११ „ व्यापारी वर्ग गुंतकल	१२६ शेट जगन्नाथ एम. सेट
११२ डॉ. हरी बाबूराव शिरसाटे	१२७ शेट मदनजी भिमजी सेट
११३ रा. रा. व्यंकटेश के. शिवलकर	१२८ अबदुल हक्क १२९ सौ. सिताबाई हरीने

टीप:—१ ज्यांच्या नांवाचे आधीं “टू” असें अक्षर आलें आहे. ते संस्थानचे टूस्टी आहेत असें समजावें. ते टूस्टी असल्यामुळे संस्थान कमिटीचे तहाह्यात सभासद आहेत. अर्थात् त्यांची नांवे मतपत्रकांत घालण्याचे कारण उरलें नाही.

२ ज्यांच्या नांवाच्या मार्गे अशी फुली आहे ते हल्ली संस्थानकमिटीचे सभासद आहेत, आणि हल्लीच्या कमिटीबरोबर त्यांचीही मुदत पुरी होईल. अर्थात् ते फिरुन निवडून येण्यास लायक आहेत.

३ ज्यांच्या नांवाच्यापुढे आंकडा आहे तो त्या सभासदांनी शिर्डीसंस्थान कमिटीच्या ३ सभांपैकी किती सभांस हजर होते हे दर्शवितो.

सुंदरराव दि. नवलकर,
ऑ. चिटणीस,
शिर्डी संस्थान कमिटी.

वर्गणीदारांकरितां

१ श्रीसाईलीलेचा वर्षारंभ चैत्र महिन्याचे अंकापासून आहे. नवीन वर्गणीदारांस वर्षारंभापासून अंक घ्यावे लागतील.

२ पत्ता बदलणे ज्ञात्यास लगेच आम्हांस कळवावें. बदललेला पत्ता न कळविल्यामुळे कित्येक वेळां अंक गहाळ होतात.

३ अंकासंबंधी पत्रव्यवहार आमचेकडे करावा.

४ लेखासंबंधी पत्रव्यवहार संपादक व प्रकाशकांकडे करावा.

वार्षिक वर्गणी.

वार्षिक वर्गणी टपाळ खर्चासह मनिओर्डरने आगाऊ रु. ३।=, बही. पी. ने रु. ३॥, फुटकळ अंक ।=, मागील अंकास शिल्डक असत्यास -॥-

व्यवस्थापक—श्रीसाईलीला

लेखकांकरितां

१. श्रीसाईलीलेत प्रसिद्धीसाठी पाठविलेला लेख अथवा कविता कागदाच्या एका बाजूवर, मार्जिन सोडून, सुवाच्य बालबोध लिपीत असावी. पेन्सिलीने किंवा कागदाचे दोन्हीं बाजूस लिहिलेला मजकूर छापण्यास फार त्रास पडतो.

२. लिखाणासोबत पूर्ण नांव व पत्ता दिला पाहिजे. नांव प्रसिद्ध न करितां टोपण नांवाखाली प्रसिद्धी द्यावयाची असत्यास त्याप्रमाणे कळवावें.

३. लेख अथवा कविता हाती आत्यानंतर १ महिन्यांत पसंती अगर नापसंती कळविली जाईल. पसंती कळविल्यानंतर, आम्हांला कळविल्याशिवाय लेखकांनीं तो मजकूर दुसरीकडे छापविण्यास देऊ नये.

४. लेखांत योग्य तो फेरफार करण्याचा अधिकार आमचेकडे राहील. येईल तसा शब्दशः प्रसिद्ध करण्याची हमी आम्ही घेत नाहीं.

५. लेखासोबत पुरेसें पोस्टेज आत्यास, नापसंत लेख परत करूं.

प्रकाशक श्रीसाईलीला